

ჩამოჭრა ეწინააღმდეგებოდა სკ-ის 8 III მუხლს. პალატამ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობა და მიუთითა, რომ კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების ფარგლებში სხვა ქონებაზე აღსრულების მიქცევის შესაძლებლობის დადგენა აღსრულების წესის განსაზღვრის პროცესუალური ნაწილია და არა მატერიალური სამართლის საკითხი. სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ და განმარტა, რომ კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით ბანკის სარჩელი სრულად დაკმაყოფილდა და ამავე გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილით განისაზღვრა, რომ იმ შემთხვევაში, თუ იპოთეკის საგნის რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხა სრულად არ დაფარავდა იპოთეკარის მოთხოვნას, აღსრულება უნდა მიქცეულიყო მოვალის სხვა ქონებაზეც. მისი აზრით, გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლა გამორიცხავდა შემდგომში იმავე საქმის იმავე საკითხზე სასამართლოს მსჯელობის მართლზომიერებას.

II. სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება

საკასაციო სასამართლომ საჩივარი დასაბუთებლად მიიჩნია, გააუქმა მიღებული გადაწყვეტილება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დააკმაყოფილა. სასამართლომ გაიზიარა მოპასუხის პრეტენზია კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების უდავოობის, განსაკუთრებულობის, სავალდებულოობისა და პრეიუდიციულობის თვისებებთან დაკავშირებით. აქედან გამომდინარე, მოსარჩელეს აღარ ჰქონდა უფლება, მოცემულ საქმეზე სადავო გაეხადა შეთანხმებებით გათვალისწინებული ის დებულება, რომლითაც კრედიტორი უფლებამოსილი იყო, აღსრულება მიეცემა მოვალის სხვა ქონებაზეც იმ შემთხვევაში, თუ იპოთეკის საგნის რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხა სრულად არ დაფარავდა იპოთეკარის მოთხოვნას. კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით სასამართლომ აღსრულების წესი კი არ დაადგინა (სსკ-ის 251-254-ე მუხლები), არამედ დააკმაყოფილა კრედიტორის სასარჩელო მოთხოვნა, რომელიც კანონის დანაწესითა და მხარეთა შეთანხმებით იყო გათვალისწინებული. შესაბამისად, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლომ არასწორად განმარტა გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილით განსაზღვრული სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილების სამართლებრივი საფუძველი. სააპელაციო სასამართლომ დავის მოსაწესრიგებლად გამოიყენა შესრულების კონდიციის მომწესრიგებელი ნორმები, მაშინ, როდესაც არ არსებობდა ამ ნორმებით გათვალისწინებული წინაპირობები. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში მოსარჩელემ შესრულება კი არ განახორციელა, არამედ მოსარჩელის ნების საწინააღმდეგოდ აღსრულდა კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება.

ნინო ქავჭავაძე

შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველი

1. დასაქმებულის მიერ დამსაქმებელთან დაკავშირებით გამოხატული უარყოფითი მოსაზრება იძლევა მისი თანამდებობიდან გათავისუფლების საფუძველს, თუ დასაქმებული გაცდა გამოსატყვის თავისუფლების ფარგლებს.

2. დასაქმებულის განცხადების საფუძველზე დამსაქმებლისა და მისი პერსონალის პოლიციაში დაბარების შემთხვევაში ნდობა, რომელიც აუცილებელია შრომითი ურთიერთობის გაგრძელებისათვის, არ ითვლება ავტომატურად გაქარწყლებულად.

(აგტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

კონსტიტუციის 30-ე მუხლი, სკ-ის 115, 316 I, 361 II, 54, 394, 395, 408, 411-ე მუხლები, შრომის კოდექსის 6, 37 I 8), 32, 38 მუხლები, ევროპის სოციალური ქარტიის 24-ე მუხლი

უზნესის სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 15 მარტის № ას-862-862-2018 გადაწყვეტილება

I. ფაქტობრივი გარემოებები

მოსარჩელესა და მოპასუხეს შორის 2009 წლიდან არსებობდა წერილობითი შრომითი ხელშეკრულება, რომელიც 2018 წლის 1 მაისს იწურებოდა. მოსარჩელემ სოციალურ ქსელ Facebook-ში პირად გვერდზე გამოაქვეყნა წერილი, რომელშიც მან მკვეთრად გააკრიტიკა მისი დამსაქმებელი უნივერსიტეტი და იქ მიმდინარე პროცესები. მოცემული სიტუაციის გასარკვევად შეიქმნა აკადემიური საბჭო, სადაც მოსარჩელე მიიწვიეს ზეპირი განმარტებისათვის. საბჭომ დაასკვნა, რომ წერილში უნივერსიტეტის იმიჯის შემლახველი განცხადებები იკვეთებოდა. რამდენიმე დღის შემდგომ, მოსარჩელის საცოლეს უცნობი მამაკაცი შეხვდა ქუჩაში, რომელმაც ურჩია მას, საქმროსათვის გადაეცა, შემდგომი მოქმედებებისაგან თავი შეეკავებინა, წინააღმდეგ შემთხვევაში „ძვირფასისა“ და ღირებულის განადგურებით დაემუქრა, რაც მოსარჩელის საცოლემ აღწერილ მოვლენებს დაუკავშირა და მიმართა პოლიციას. პროკურატურაში გამოკითხვისას უნივერსიტეტის პერსონალმა მომხდარ ფაქტთან ყველანაირი კავშირი უარყო. ერთი თვის შემდგომ გაიმართა აკადემიური საბჭო და მოსარჩელის მიმართ დისციპლინური საქმის წარმოების დაწყების რეკომენდაცია გამოითქვა. ხუთიოდე დღის შემდგომ კი დაიწყო მოვლევვა. მოვლევვის დასრულების შემდეგ, მოსარჩელემ მიიღო წერილი მოსალოდნელი გათავისუფლების შესახებ, რის საფუძველზედაც გამოიყენა შესაბამისი ბრძანება. მოსარჩელემ აღძრა სარჩელი დამსაქმებლის წინააღმდეგ.

II. საქალაქო და სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებანი

მოსარჩელემ მოითხოვა მისი გათავისუფლების ბრძანების ბათილად ცნობა, თანამდებობაზე აღდგენა და განაცდურის ანაზღაურება. მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და მიუთითა, რომ მოსარჩელე კანონმდებლობის სრული დაცვით გაათავისუფლეს. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა. ბრძანება ბათილად იქნა ცნობილი, ხოლო მოსარჩელე დაუბრუნდა თანამდებობას. მოპასუხეს დაეკისრა განაცდურის ანაზღაურება გათავისუფლების დღიდან სამსახურში აღდგენამდე ხელფასის სრული ოდენობით.

II. საკასაციო სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება

სასამართლომ მიუთითა სკ-ის 115-ე მუხლით დადგენილ უფლებათა კეთილსინდისიერად განხორციელების პრინციპზე, რაც შრომით ურთიერთობაში დასაქმებულის ინტერესებისადმი სამართლიან მოპყრობას და მისთვის გადაცდომის თანაზომიერი სახდელის დაკისრებას გულისხმობს. სასამართლოს მითითებით, გათავისუფლება მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევაშია შესაძლებელი, როდესაც დასაქმებულის გადაცდომა შეუძლებელს ხდის მომავალში სამუშაოს შესრულებას დამდგარი შედეგების გამო. სასამართლომ ასევე განმარტა, რომ მოსარჩელემ მოვალეობისადმი არაგულისხმიერი დამოკიდებულება ნამდვილად გამოიჩინა, თუმცა ეს არ არის საკმარისი შრომითი ურთიერთობის შესაწყვეტად. მის წინააღმდეგ მსუბუქი ბრძანების მიღება უფრო სამართლიანი და შესაბამისი იქნებოდა.

დამსაქმებელმა სააპელაციო სასამართლოს მიმართა საჩივრით, რომლის საფუძვლებიც შესაგებელში წარმოდგენილი საფუძვლების იდენტური იყო. სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტები და მათი სამართლებრივი შეფასება. სასამართლოს აზრით, დასაქმებულის მიერ დამსაქმებლის კრიტიკა არ სცდებოდა დასაშვებ ფარგლებს და ვერ შელახავდა უნივერსიტეტის რეპუტაციას. სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის მოსაზრება უნივერსიტეტის პერსონალის პოლიციაში დაბარებით უნივერსიტეტის რეპუტაციის შელახვასთან დაკავშირებით: კოლეგებთან დაპირისპირება და ასევე პოლიციაში ახსნა-განმარტების მიცემა ვერ იქნება უნივერსიტეტის პრესტიჟის ხელმყოფი, რადგან მათ შორის მწვავე დაპირისპირების გამო წარმოიშვა ეჭვი, რომელიც შეიძლება გამართლებულიყო ან არ გამართლებულიყო.

მოპასუხემ წარადგინა საკასაციო საჩივარი სააპელაციო სასამართლოს განჩინების გაუქმების, ახალი გადაწყვეტილების მიღებისა და დასაქმებულის სარჩელის უარყოფის მოთხოვნით. მოპასუხემ სადავო გახადა მოსარჩელის სამსახურში აღდგენის კანონიერება, რადგან ხელშეკრულების ვადა სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების

მომენტისთვის უკვე ამოწურული იყო. სასამართლომ დასაშვებად ცნო საჩივარი და მოპასუხის პოზიცია დასაბუთებულად მიიჩნია. საკასაციო პალატის განმარტებით, სამსახურიდან დათხოვნის მიზეზი დარღვევის სიმძიმეს და ხასიათს უნდა შეესაბამებოდეს. დასაქმებულს უნდა შეეძლოს, ახსნა-განმარტების წარდგენა იმის შესახებ, თუ რატომ მიმართა უკიდურეს ზომას და რატომ არ გამოიყენა „გამოსწორების“ გზა. შრომის კოდექსის 37 | 8) მუხლის მიხედვით გათვალისწინებული შემთხვევა შეიძლება გახდეს შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის საფუძველი, თუმცა ნიშანდობლივია დასაქმებულთა შრომის უფლებების დაცვის კონსტიტუციური პრინციპი, რომლის შესაბამისად, დასაქმებულის მიერ ჩადენილი ყოველი დარღვევა უნდა შეფასდეს მისი ქმედების სიხშირის, სიმძიმისა და, რაც მთავარია, დამდგარი შედეგის მიხედვით. შრომის სამართალში მოქმედი Ultima Ratio-ს პრინციპი ითხოვს დამსაქმებლის მიერ დასაქმებულის სამსახურიდან დათხოვნამდე მისი ქმედების შეფასებას მიზეზ-შედეგობრივი თვალსაზრისით. დარღვევასა (გადაცდომასა) და გათავისუფლებას შორის უნდა იყოს დაცული ზომიერი ბალანსი. პროპორციული დასჯის მექანიზმი მიუთითებს, რომ პირველ რიგში დამსაქმებელი უნდა შეეცადოს დასაქმებულის გამოსწორებას, რაც დასაქმებულს აიძულებს, გულისხმიერად და წინდახედულად მოიქცეს. თავის მხრივ, ასეთი გარემო სხვა დასაქმებულებზეც ეფექტურად აისახება. შრომის სამართლის მიზანი, პირველ რიგში, დასაქმებულთა უფლებების დაცვა უნდა იყოს. თითოეული დასაქმებულის საქმე ინდივიდუალურად უნდა შეფასდეს ე.წ. favor prestatori-ს პრინციპის გამოყენებით, რაც დასაქმებულთათვის სასარგებლო წესთა უპირატესობას ნიშნავს. საკასაციო სასამართლო დაეთანხმა წინა სასამართლო ინსტანციებს, თუმცა გაიზიარა მოპასუხის პრეტენზია, მოსარჩელის სამსახურში აღდგენის კანონიერებასთან დაკავშირებით. სასამართლომ მიუთითა, რომ დასაქმებულის აღდგენა სამსახურში არ დაიშვება, თუკი მხარე ვადიანი ხელშეკრულებით იყო დასაქმებული და ხელშეკრულების შეწყვეტის უკანონობის დადგენის მომენტისთვის გასულია სახელშეკრულებო ურთიერთობის ვადა. სწორედ ამიტომ, ბიანის ანაზღაურებაც მხოლოდ შრომითი ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში მიუღებელ ანაზღაურებას მოიცავს. საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ სამსახურში აღდგენის მოთხოვნის დაკმაყოფილება გამოირიცხება, რადგან ამოწურულია სადავოდ გამხდარი ხელშეკრულების ვადა.

IV. კომენტარი

უმენაესი სასამართლო ამკვიდრებს იმ მნიშვნელოვან პრინციპებს, რომლითაც უკვე დიდი ხანია ხელმძღვანელობენ მოწინავე დემოკრატიული სახელმწიფოები. წინამდებარე გადაწყვეტილება საინტერესოა იმით, რომ თანამედროვე ყოფაში აზრის გამოხატვის საშუალებანი მჭიდრო კავშირშია ინტერნეტ სივრცესთან. გადაწყვეტილებიდან ნათლად ჩანს, რომ ინტერნეტ სივრცეში გამოთქმული მოსაზრება

რიგ შემთხვევაში საჯაროდ გამოთქმულ აზრთან უნდა გავაიგივოთ. თუმცა, გერმანიის სასამართლო პრაქტიკის თანახმად, დასაქმებული არ არის ვალდებული დამსაქმებელსა და კოლეგებზე მხოლოდ პოზიტიურად იფიქროს. დამსაქმებლის მიერ დასაქმებულის აზრის გამოხატვის თავისუფლებისა და პირადი სივრცის საკუთარი ნებით მართვის უფლების შეზღუდვა დაუშვებელია.¹ გარდა ამისა, შესაბამისი (საკმარისი) საფუძვლის არსებობისას, დასაქმებულის განცხადების საფუძველზე დამსაქმებლისა და მისი პერსონალის პოლიციაში დაბარების შემთხვევაში ნდობა, რომელიც აუცილებელია შრომითი ურთიერთობის გაგრძელებისათვის არ ითვლება ავტომატურად გაქარწყლებულად.

ოთარ ნიშნიანიძე

მოთხოვნის ხანდაზმულად ცნობა სკ-ის 142-ე მუხლის მიხედვით

1. გამოსყიდვის უფლებით ნასყიდობის იპოთეკით უზრუნველყოფილ სესხად მიჩნევის შემთხვევაში ხანდაზმულობის ვადა შეადგენს 3 წელს (არ გამოიყენება სკ-ის 142-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი).

2. მოთხოვნის ხანდაზმულობის დადასტურება მის უზრუნველსაყოფად წარმოშობილი იპოთეკის უფლების გაუქმების საფუძველია, თუ მოთხოვნის ხანდაზმულობის დადასტურებას ითხოვს მოვალე.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სკ-ის 138, 142-ე მუხლები

უზენაესი სასამართლოს 2019 წლის 4 დეკემბრის განჩინება №სას-1191-2019

1. ფაქტობრივი გარემოებები

2013 წლის 23 ივლისს მხარეებს შორის დაიდო ნასყიდობა გამოსყიდვის უფლებით, რომელიც 2015 წლის 13 თებერვლის კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით შეფასდა იპოთეკით უზრუნველყოფილ სესხად. 2018 წლის 11 სექტემბერს იპოთეკით დატვირთული ნივთების მესაკუთრეებმა და მსესხებელმა აღძრეს სარჩელი იპოთეკარის წინააღმდეგ იპოთეკისა და სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულების ხანდაზმულად ცნობის, ხელშეკრულებების შეწყვეტილად აღიარებისა და იპოთეკისგან სადავო ნივთების გათავისუფლების მოთხოვნით. მოსარჩელეთა დასაბუთებით, იპოთეკარის ვალდებულება წარმოიშვა 2013 წლის 24 ოქტომბერს, რადგან 2013 წლის 23 ივლისს დადებული ხელშეკრულების მოქმედების ვადად განისაზღვრა 3

თვე, ხოლო სახელშეკრულებო მოთხოვნა ხანდაზმული გახდა 2016 წლის 24 ოქტომბერს. ამასთან, მოსარჩელეთა განმარტებით, ძირითადი მოთხოვნის შეწყვეტა იწვევდა იპოთეკიდან გამომდინარე მოთხოვნის, როგორც აქცესორული უფლების გაქარწყლებასაც. მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ სასამართლოს მიერ 2015 წლის 13 თებერვალს დადასტურებულ მოთხოვნაზე უნდა გავრცელებულიყო ათწლიანი ვადა, სკ-ის 142-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის მიხედვით, ამასთან, მოთხოვნის ხანდაზმულად მიჩნევის პირობებშიც კი, დაუშვებელი იყო მისი შეწყვეტილად მიჩნევა.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებით, სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, დადგინდა სახელშეკრულებო მოთხოვნის ხანდაზმულობა და შეწყდა სადავო ნივთებზე მოპასუხის იპოთეკის უფლება. გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ.

მეორე ინსტანციის სასამართლომ საჩივარი არ დააკმაყოფილა და სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადასტურებული მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადასთან მიმართებაში დაეყრდნო უზენაესი სასამართლოს მიერ შემოთავაზებულ განმარტებას სკ-ის 142-ე მუხლის 1-ლი ნაწილთან დაკავშირებით: ათწლიანი ვადა უკვე აღიარებული, მინიჭებული უფლების რეალიზაციის ვადაა, რომელიც პირს ანიჭებს შესაძლებლობას, მოითხოვოს მის სასარგებლოდ მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულება კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან 10 წლის განმავლობაში (მოითხოვოს სააღსრულებო ფურცლის გაცემა, იძულებითი აღსრულება). სააპელაციო სასამართლოს დასაბუთებით, 2015 წლის 13 თებერვლის გადაწყვეტილებით სასამართლომ დადასტურა იპოთეკით უზრუნველყოფილი სასესხო ურთიერთობის არსებობა მისგან გამომდინარე მოთხოვნის დადასტურების გარეშე. ამასთან, დადგინდა, რომ მოპასუხის უფლებრივმა წინამორბედმა სასამართლოს მიმართა 2016 წლის 23 ივნისს და მისი სარჩელი განუხილველი დარჩა, თუმცა ამ მომენტიდან 6 თვის განმავლობაში მას განმეორებით სარჩელი არ აღუძრავს, რაც გამორიცხავს ხანდაზმულობის ვადის შეწყვეტას სკ-ის 142-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით. სააპელაციო სასამართლომ არ გაითვალისწინა მოპასუხის მითითება მასზედ, რომ იუსტიციის მინისტრის სახელზე შედგენილი განცხადება ნოტარიუს მიმართ დისციპლინური წარმოების დაწყების მოთხოვნით და იმავე ნოტარიუსის წინააღმდეგ შესაძლო თაღლითობის ფაქტზე მიმდინარე სამართალწარმოება უნდა ჩათვლილიყო კომპეტენტურ ორგანოებისადმი მიმართვად სკ-ის 138-ე მუხლის მიხედვით. სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს პოზიცია ძირითადი მოთხოვნის ხანდაზმულობასთან დაკავშირებით და განმარტა, რომ იპოთეკარის მოთხოვნების ადრესატის მიერ სარჩელით ძირითადი მოთხოვნის ხანდაზმულად ცნობის მოთხოვნა მიუთითებს მისი ნების არარსებობაზე, ვალდებულება შეასრულოს.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება მოპასუხემ საკასაციო წესით გაასაჩივრა და მიუთითა, რომ იპოთეკის გაუ-

¹ BAG, Urteil vom 10.10.2002 -2 AZR 472/01.

ქმება მოთხოვნის (მისი ხანდაზმულობის მიუხედავად) არსებობის დადგენის შემთხვევაში არათანმიმდევრული და კანონსაწინააღმდეგოა.

II. სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება

საკასაციო სასამართლომ სრულად გაიზიარა მეორე ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობა, დაუშვებლად ცნო საჩივარი და განმარტა, რომ 2015 წლის 13 თებერვალს დადასტურდა სამართალურთიერთობის არსებობა იპოთეკით უზრუნველყოფილი სესხის ფორმით და არა გამსესხებლის მოთხოვნის დასაბუთებულობა, რაც გამორიცხავს სკ-ის 142 I მუხლის მოცემულ შემთხვევაზე გავრცელებას. ამასთან, უზენაესი სასამართლოს დასაბუთებით, სასამართლოს უარი იპოთეკის გაუქმების მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე წინააღმდეგობაში მოვიდოდა კეთილსინდისიერების პრინციპთან, (სკ-ის 8 III მუხლი), რადგან ეს განუსაზღვრელი ვადით შეზღუდვად დატვირთული ქონებაზე საკუთრების უფლებას გამსესხებლის მიერ სასამართლოსადმი მიმართვის უფლების გამოყენებლობის შემთხვევაში.

III. კომენტარი

სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოების დასაბუთება ხანდაზმული მოთხოვნის უზრუნველყოფი იპოთეკის გაუქმების აუცილებლობასთან დაკავშირებით მწირ არგუმენტაციას შეიცავს. მიუხედავად იმისა, რომ შედეგი, რომელიც დადგა სამართალწარმოების დასრულებით, მისაღები და მართლზომიერია, დოგმატურად გამართული მსჯელობის გარეშე დაუდგენადია, რომელი კონსტრუქციებით უნდა შეწყდეს ხანდაზმული მოთხოვნის უზრუნველყოფი იპოთეკა. მთავარი არგუმენტი ხანდაზმული მოთხოვნის უზრუნველყოფი იპოთეკის გაუქმების სასარგებლოდ იპოთეკარის მიერ მისი გამოყენების შეუძლებლობა, შესაბამისად, იპოთეკის ეკონომიკური ღირებულების არარსებობაა,² რომლის რეგისტრაციის გაუქმებაზე უარმა შეიძლება უფლების ბოროტად გამოყენების ფორმა მიიღოს (სკ-ის 115-ე მუხლი). ხანდაზმულობაზე მითითება უნდა შეფასდეს იპოთეკის უფლების ხანგრძლივი დროის განმავლობაში შემთავრებელ შესაგებლად, რომელიც დატვირთული ნივთის მესაკუთრეს აძლევს იპოთეკარისგან იპოთეკაზე უარის თქმის მოთხოვნის უფლებას, სკ-ის 299 III მუხლის მიხედვით.

ნინო ქავშიბაია

² გ. რუსიაშვილი, სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, II ტომი, 299, 20.